

DL. Ramasetter Róbert
I. sz. út 2. II. 8. Budapest

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Évesre — — 550
Félévre — — 400
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — — 5

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 55
Egy szám — — 15

1925 december 22 Kedd

Csehszlovákia VIII. évfolyam * 292 szám

5636. Tévét 5

A palesztinai földkérdés az angol Alsóházban

(London, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kenvorthy főhadnagy, az alsóház tagja, ma azt a kérdést intézte a gyarmattügyi miniszterhez, mennyi területet bocsátottak a zsidó kolonisták rendelkezésére Palesztinában azóta, amióta az angol kormány a mandátumot az ország fölött átvette. Milyen lépések történtek továbbá annak érdekében, hogy az új bevándorlóknak, valamint azoknak a régebbi palesztinai lakosoknak, akik mezőgazdasággal akarnak foglalkozni, megfelelő földterület álljon rendelkezésükre.

Ormsby Gore gyarmattügyi államtitkár az interpellációra a következőket válaszolta:

— Ábból a jelentésből, amelyet Herbert Samuel volt főherceg, a palesztinai közigazgatás 1920-1925 évről a kormány elé terjesztett, kitűnik, hogy zsidó magánzemélyek és testületek jelenleg 319 négyzetmérföld birtokkal rendelkeznek Palesztinában. A háború előtt a zsidók birtokában mindössze 177 négyzetmérföld terület volt. A palesztinai kormányzat jelenleg a földkataszter felállításával foglalkozik és mindaddig, amíg ez el nem készül, állami földet csak igen kis kiterjedésben bocsáthatnak rendelkezésre.

Kenvorthy főhadnagy azt kérdezi továbbá, vajon tényleg azt hiszi-e Ormsby Gore államtitkár, hogy Palesztinában nincsenek olyan állami földek, amelyeket gyorsabb és sürűbb bontásítás céljából megfelelő kolonistáknak ki lehetne adni.

Ormsby Gore erre a kérdésre ezt válaszolta: — Tény az, hogy bizonyos mennyiségű földterület rendelkezésünkre áll, ezeknek kolonizációs célokra való átadása azonban csak akkor lesz lehetséges, ha a földkataszter már felfektették és ha az igényeket a rendelkezésre álló földmennyiséggel arányosan lehet majd kielégíteni.

J. H. Thomas, az alsóház tagja, aki Macdonald kormányában gyarmattügyi miniszter volt, a következőket kérdezi:

— Neme az a véleménye képviselő urnak, hogy a zsidókat ne részesítsék előnyben a földosztásnál az arabokkal szemben, más szóval: neme volna inkább helyesebb, hogy ebben a tekintetben az ország valamennyi lakosa egyenlő elbánásban részesüljön.

Majd Wedgwood ezredes intéz kérdést a gyarmattügyi miniszterhez:

— Van-e magánzemélyek tulajdonátan paragon heverő föld és milyen lépéseket akar tenni a kormány annak érdekében, hogy ezeket a megműveletlen földeket letelepedésre alkalmasá tegye?

Ormsby Gore: Ami Thomas kérdését illeti, arra azt válaszolom, hogy minden állami földet, amelyet eddig kiosztottunk, kizárólag arabok kaptak. Nem fér hozzá kétség, hogy Palesztinában még nagyon sok birtokba nem vett, paragon heverő föld van, amelyet a földkataszter felfektetése után a Palesztinában lakó mindkét népek azzal a céllal fogunk rendelkezésre bocsátani, hogy azon mezőgazdaságot folytasson és kolóniákat létesítsen.

Megvalósul a Páris-keletázsiai közvetlen vonat terve

Moszkva, december 21. A most Moszkvában befejezés előtt álló vasutgyi konferencia Közép-Európa és Keletázsia közötti vasutforgalomnak vetette meg az alapját. Az erre vonatkozó egyezményeket jegyzőkönyvbe foglalták. Arról van szó, nyeket Párisból a legkeletebbre fekvő ázsiai vidékekre átszállás nélkül lehessen utazni. Ez a közvetlen vonal, amely tízezer kilométert ölel át, a világ leghosszabb vonala. Mint hogy a kínai képviselők nem járultak ahhoz hozzá, hogy közvetlen kocsik menjenek át Kínán, egy Kínával határos mandzsuri állomáson való egyszerű átszállással fogják lebonyolítani a forgalmat. Ezeket a közvetlen vonatokat Németországon és Rigán vezetik át.

Megszüntetik a köztisztviselők fizetési pótlékait

Miből akarja fedezni Bratianu Vintila a beígért fizetésemelést? Országos kongresszusra készülnek az állami hivatalnokok

(Bucuresti-Bukarest, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a köztisztviselők országos szövetsége még októberben kongresszust tartani az állami alkalmazottak helyzetének megjavítása érdekében. Bratianu miniszterelnök azonban az erre vonatkozó kérést azzal utasította el, hogy az idő nem alkalmas ilyen természetű manifesztációkra. Most azután a Köztisztviselők Országos Szövetsége újabb beadvánnyal fordult a belügyminisztériumhoz, amelyben kéri, hogy január 24-re és 25-re engedélyezze a tisztviselők országos kongresszusát. A beadványra még nem adtak választ.

A kongresszusnak aktuálisnak ad a pénzügy-

miniszternek az a szándéka, hogy a fizetésemelés ellenében a köztisztviselők különböző pótlékait, amelyek legtöbbször a fizetés kétszeresénél is nagyobbak, megvonja. Bratianu Vintila tehát két kézzel veszi el azt, amit félkézzel adni fog. A pénzügyminiszter óhajának megfelelően a tisztviselői fizetések normalizálásával egyidejűleg megszüntetik a családi és lakbérpótlékokat. Bizottságot is küldtek ki már, hogy ilyen értelmű tervezetet dolgozzon ki. A jelenlegi pótlékok a következők: családi pótlék 150 lej, egy gyermek után 200 lej, két, illetve több gyermek után 250 lej. A lakbérpótlék 97-400 lejt tesz ki.

Egy angol kapitány közvetíti a békét

Abd el Krim és a franciák között

A francia jobboldali sajtó a béke ellen foglalt állást

(Páris, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Abd el Krim marokkói szultán megbízásából Gordon Canning angol kapitány ma Párisba érkezett, hogy ott a kormánynak átnyújtsa Abd el Krim legújabb békeajánlatát. Ennek a békeajánlatnak elfogadásától függ, hogy a marokkói véres harcok véget érnek-e, vagy pedig újra kirojtnak. A jobboldali párisi sajtó már is élesen állást foglalt a rif szultán békeajánlatával szemben, amelyet elfogadhatatlannak tart. A rif békefeltételeket gyarusznak és a francia presztízsrre nézve veszedelmeseknek deklarálja. Ezzel szemben politikai körökben arról tudnak, hogy a spanyol és francia kormány a béke érdekében kész meghozni azt az áldozatot is, hogy a rif területeknek autonómiát adjon. Elismeri ezzel szemben a két kormány azt, hogy mint minden keleti kérdés, úgy a rifkabil-ügy mélyén is üzleti érdek lappang. A békefeltételekben a rif szultán a szabadkereskedelem jogának elismerését és a rif-területekre a szultán fennhatóságát követeli.

A király és a királyné

két órahosszat tárgyalt Vajdával és Maniuval

A nemzeti pártban nagyon bizakodó a hangulat. Megint megbeszült a parasztpárttal való fuzió

(Bucuresti-Bukarest, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyesült ellenzéki blokk terve a jelek szerint ismét megbukott. Az alatt a három év alatt, amióta a parasztpárt és a nemzeti párt között kisebb megszakításokkal, állandóan folytak a fuzió tárgyalások, már többször az volt a helyzet, hogy sikerül összekovácsolni azt a koalíciót, amely a jelenlegi kormányt el tudná mozdítani és felváltani. Bratianuékban azonban elismerésemelőtől sakkhuzásaiakkal az utolsó pillanatban mégis sikerült a két leghatalmasabb ellenzéki párt összefogását megakadályozni. Most azonban maga az egyik tárgyaló fél volt az, amely a fuziót az egyik tárgyaló fél volt az, amely a fuziót legalább is egyelőre megakadályozta, habár a legutóbbi időközi választásokon a két párt közösen vett részt. A parasztpárt végrehajtó bizottsága tegnap foglalkozott a nemzeti párt fuzió ajánlatával, amelynek értelmében a regáti és bukovinai mandátumokon a két párt felerészben osztozkodna. Erdélyben csak a nemzeti párt, Beszarábiában pedig egyedül a parasztpárt állithasson jelölteket a legközelebbi választásokon. Egész napon át tartó tanácskozás és hosszas vita után

a parasztpárt végrehajtó-bizottsága elutasító határozatot hozott.

Az erről szóló levelet ma nyújtották át a nemzeti pártnak. Hír szerint a határozat nyitott utat enged további tárgyalásokra és így a feltételek visszatartása talán nem jelent teljes szakadást a két párt között.

Az új politikai konstellációval hozzák kapcsolható azt a feltűnő jelenséget, hogy a Földrajzi Társaság megalakulásának évfordulója al-

krimából tartott tegnapi közgyűlés után, a királyi palotában tartott recepció alatt

a király majdnem két órán át tárgyalt Vajda Sándor volt miniszterelnökkel, ugyanakkor pedig Mária királyné egész idejét Maniu Gyulával töltötte el.

A királyi recepció után a nemzeti párt Popovics Mihály lakásán estélyt adott a nemzeti párti képviselők részére, amelyen Maniu és Vajda is jelen voltak. Szűk körben beszámoltak azokról a tárgyalásokról, melyeket a királlyal, illetve a királynéval folytattak. A nemzeti pártban a hangulat rendkívül bizakodó.

A kormányban egyébként újból nézeteltérések merültek fel Constantin Alexandru és Bratianu Vintila miniszterek között abban a kérdésben, hogy a kormány mikor adja át a helyét. A „Cuvântul” szerint a pénzügyminiszter még mindig fentartja azt az álláspontját, hogy a kormánynak nem kell visszavonulnia a választójogi reform megszavazása után. Ezzel szemben a földművelésügyi miniszter azon az állásponton van, hogy nem szabad megnehezíteni a korona helyzetét. A lap még hozzáfűzi, hogy március 15-ike lesz az a nap, melyen a kormány bejelenti lemondását.

Törökország mégis tárgyal Angliával

Páris, december 21. A „Temps” angorai értesülése szerint a török minisztertanács elhatározta, hogy a mossuli kérdésben mégis tárgyalást kezd Angliával és nem nyul fegyverhez. Beavatott körökben valószínűnek tartják, hogy a törökök és az angolok között megállapodás jön létre.

A kétszázéves szabadkőművesség

Ebben a hónapban múlt kétszáz éve annak, hogy az első szabadkőműves páholy Párisban megalakult. Ez az intézmény, melyet a mindenkori reakciók baglyai annyiszor kiáltottak ki „zsidó maffiának”, nem zsidó eredetű. Sőt ellenkezőleg, egy Anderson János nevezetű jezsuita szerzetes alapítása, aki először dolgozta ki a szabadkőművesség alapszabályait. Andersont e tetteért ki is zárták a jezsuita rendből. Párisban 1725-ben alakult meg az első páholy, amelynek az akkori idők legjobbjai, így Voltaire is tagjai lettek. A szabadkőművességet a felvilágosodás ébredő szelleme hozta létre, az az elszántság, mely a XVIII. század ébredő szellemi gondolkodóit jellemezte, akik végre bátran hadat mertek tüzenni a keresztény egyházakban uralkodó dogmák terrorjára, mely évszázadokon keresztül megfakította az emberi lelkeket és a gondolat, az élet, az öröm legzsebb virágait tarolta le az idők termékeny mezein.

A szabadkőművesség megalakulása kétségen kívül forradalmi tett volt, sokkal forradalmibb, mint a reformáció, mely sok tekintetben visszatérés volt a keresztény ortodoxiához s nem az egyház uralmának megdöntése, csupán az egyház büneinek és visszaéléseinek megjavítása volt a célja. A szabadkőművesség már Voltaire eszméit tüzte zászlajára: a kételkedést minden olyan dogmával szemben, mely elenkezik a józan észsel és egy új humanizmus megteremtését, mely az emberi felemelkedés útját nem a vakhitben, hanem a szeretetben jelölte meg. Merész, sőt csodálatraméltóan vakmerő program volt ez abban az időben, mikor a boszorkánypörök, ha nem is voltak már napirenden, de még előfordultak, amikor a zsidó ghetók sikátorai még élénken őrizték az inkvizíció borzalmaival.

Páris példáját nemsokára Berlin is követte, melynek akkori hívaló uralkodója: Nagy Frigyes, Voltaire barátja, a felvilágosodás egyik legnagyobb szellemű vezére, rövidesen Berlinben is megalakította az első német szabadkőművespályát. Rövidesen a világ legkiválóbb és legemelkedettebb szellemű írói, művészei, tudósai és uralkodói, sőt a katolikus és protestáns pápák legjobbjai sereglettek a szabadkőművespályák köré, hogy onnan vivjék meg harcukat a gyűlölet, a tudatlanság és ezek kreaturája: a nemzetközi reakció ellen.

A tömegek előtt rendszerint azzal vádolják a szabadkőművespályákat, hogy azok az atheizmus és a forradalmi propaganda melegágyai és a „zsidó” destruktív mentesvárai. Ezzel szemben áll az, hogy a különböző szabadkőművespályákban igen valóságos egyházi fejedelmek, uralkodók foglaltak helyet, akiknek legfőképpen az a vallásosság nem kellett, mely elnyomja az egyéni lelkiismeretet, mely a dogmák vak elhívése fejében szemet huny minden erkölcsstelenség és hatalmi törekvés előtt, mely a babonák és hiedelmek uralmával akarja helyettesíteni a megismerés nagyszerűségét. Ami pedig a szabadkőművespályák, „forradalmiságát” illeti, igen érdekes jelenség, hogy a szocialista internacionálé már a huszadik század elején megtiltotta tagjainak, hogy a szabadkőművespályákba belépjenek s a kommunista Oroszország épügy feloszlatta a szabadkőművespályákat, mint Mussolini reakciós erőszaka.

Hogy a szabadkőművesség ma is milyen nagy erőt képvisel, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy mindenütt, ahol a reakció felüti a fejét, első dolga a szabadkőművespályák feloszlataása volt. Mindez azonban eddig hiábavalónak bizonyult, mert a szabadkőművesség nemzetközi szerveztségét még a terror eszközeivel is csak ideig-óráig lehetett megbontani. Az elnyomottak, a szenvedők érdekében való karitatív munka olyan hatalom, amely ellen — ugylátszik — hiábavaló minden erőfeszítés. A szabadkőművespályák fenállásuk óta ezt a karitatív munkát végzik s tagjaik sorában — világnézeti és politikai álláspontra való tekintet nélkül egyesítik mindazokat, akik az emberi jogokért küzdenek. A szabadkőművességnek nem kis része van abban, hogy a zsidók egyenjogúsítását keresztül lehetett vinni, hogy a gettók borzalmis sötétjét az élet fénye világosította meg. Nem csoda tehát, hogy az inkvizíció ma is élő barátai kénkövet fujnak a szabadkőművesek ellen.

A szabadkőművespályák irányítása ma Londonból és Párisból folyik. Ezzel szemben a kimondottan zsidópályák központja az Egyesült Államokbeli Chicagóban van. A legnagyobb zsidó szabadkőművespályát jelenleg a „Bné Brith”, melynek ma már szerte a világon vannak fiókjai.

A zsidó képviselők kemény harca Anghelcsuval a kamarában

Állandó lármá és gúnyos kősbeküldések között kellett megtartaniok beszédeiket

A magánoktatási javaslat kamarai tárgyalásáról részletesen beszámolt már az Uj Kelet, de azt hisszük, nem lesz érdektelen bukaresti munkatársunk alábbi cikke, amelyben azt az atmoszferát igyekszik megrajzolni, amelyben a zsidó parlamenti képviselőknek küzdeniök kellett.

Az előzetes általános vitában a többség fagyosan, sokszor gúnyosan, türelmetlenül hallgatta a kisebbségek szónokait, akik egytől-egyik darabokra szedve a javaslatot, kimutatták annak hibáit, fogyatékosságait, sőt a békeszerződésekkel ellentéző intézkedéseit. A zsidóság minden képviselője felszólalt a vitában: az ősz Zierelsohn rabbi, aki a liberálisok pad-soraiban ül, Dr. Stern, a romániai ügyvédek egyik kiválósága, Lehrner képviselő, akit parasztpárti programmal a beszarabiai zsidók küldtek a parlamentbe, Straucher, Pistiner, aki ha a politikában szélsőséges irányt is képvisel, a zsidó kérdésekben egyetértett a liberális Zierelsohnnal, mind-mind felvonultak, beszéltek, hadakoztak, a zsidóság jogaiért, az egyenlő elbánásért.

A fajvédő Anghelcsu

A zsidóság nem várt sokat Anghelcsu minisztertől. Tudta, hogy a közoktatás legfőbb intézője nem barátja a zsidóknak, tudtuk, hogy a tudós professzor a fajelmélet híve. És ez a meggyőződésünk valóra is vált, a legteljesebb mértékben beigazolódtott a javaslat tárgyalása folyamán. A zsidó képviselők felszólalását nemcsak a többség, de első sorban a miniszter állandóan gúnyos mosollyal hallgatta, kezével legyintett minden érvükre, gúnyos megjegyzésekkel kísérte a saját pártjához tartozó ősz rabbi fejtegetéseit is.

Az egész vita folyamán hideg, fagyos hangulat jellemezte a tárgyalásokat. A liberális képviselők bosszusan hallgattak, morogtak, gúnyos megjegyzéseket tettek, csúfolták a zsidóság képviselőiből. És dicséretére legyen mondva a zsidó képviselőknek, hogy ők minden zavaró momentum ellenére híven kitartottak kötelességük mellett, híven védtek a zsidóság, a zsidó kultúra nagy érdekeit, küzdöttek, hadakoztak, egyedül állva a nagy tömeggel szemben... Mindenütt csak ellenszenvet, az antiszemitizmus kérelhetetlen, keserű jeleit láthaták. Közben folytak a tárgyalások a kulisszák mögött, a zsidóság 20 engedményt harcolt ki... Ha nem is teljesítették minden jogos kívánságukat, legalább annyit elértünk, hogy a javaslat törvény esetén a kért módosításokkal tölthető lett volna. De a gyanakvás egy pillanatra sem szállt el lelkünkől. Ismét az a rabulizistika, amellyel a túlnacionális miniszter dolgozik és hogy mennyire igaznak volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a javaslat részletes vitája. Részletes vitát csak a terminus technikus kedvéért mondhatunk, mert tényleg vitáról beszélni nem igen lehet. Nem vitakozásról, nem egymás meggyőzéséről volt ekkor szó, hanem tisztán a nyers erőnek a többségnek az erőszakáról.

Védekezés helyett vádbeszéd

Anghelcsu elmondotta beszédét. Nem a javaslatról beszélt, nem a szónokok érveléseit verte vissza, hanem egyszerűen vádolt. Sorban, egymás után vádolta meg a kisebbségeket, mind-egyiknek a fejére olvasta, hogy románellenesek a törekvései, különösen a magyarsággal bánt el kurtán-furcsán... De a zsidóságnak is megadta a magáét: kimutatta, hogy a zsidóság nem egységes, hogy minden képviselőjük mást és

A szabadkőművespályákat az ébredő emberi lelkiismeret pionirjai teremttették meg. Mindig küzdelemben állottak az elnyomással és a korlátosságával, de talán sohasem állottak olyan küzdelemben, mint ma, amikor egy új „szövetség” igyekszik letiporni az emberszeretet vetéseit. (s.l.)

mást kér. Különösen a nyelvkérdésben argumentált ezzel: és meg kell vallanunk igaz volt. A zsidóság nem tudott megállapodni egységes nyelven: amíg egy rész a hébert akarta tannyelvnek, addig a másik rész a jiddis mellett érvelt, a harmadik a németet, a negyedik a magyart akarta. Olaj volt a tűzre a széthuzás. Ez a széthuzás volt a zsidóság gyöngesége és Anghelcsu erőssége.

Amikor a zsidó iskolák nyelvkérdéséről volt szó és valaki a szakaszban olyan módosítást kívánta, hogy a tannyelv a „nemzeti nyelv” legyen, az ez ellen tiltakozó liberálisoknak oda kiáltotta Anghelcsu: „Hagyjátok: a nemzeti nyelv a román nyelv.” Ez a kis közbeszólás világítja meg a legjobban a miniszter intencióit, aki azután nagyrehezen, magint azonban nem minden hátsó gondolat nélkül, törvénybeiktatta, hogy a tannyelv „a szokásos zsidó nyelv”. Mit jelent ez? Mi a szokásos zsidó nyelv? A héber, vagy a jiddis? Ki állapítja meg, melyik? Mindezek a kérdések mint megannyi probléma me-redeznék elénk, újabb források lehetnek igazságtalanságnak, jogfosztásnak. Egy kélegyintéssel, gúnyos mosollyal egyezett bele ebbe a módosításba Anghelcsu.

A harcoss Zierelsohn rabbi

Az ősz Zierelsohn rabbi minden egyes pontnál, ahol a zsidóságnak valami kívánsága volt, fellépett az emelvényre és előterjesztette a módosító javaslatot. Nem engedte magát befolyásolni a fagyos, ellenséges hangulattól, nem engedte elvevni azt a jogát, hogy népe érdekeiért még akkor is sikra szálljon, amikor oly kevés kilátás volt a sikerre. Oszállt a szónoki emelvény elé és saját pártjának, a liberálisoknak sokszor gúnyos kacaja között olvasta fel azokat a pontokat, amelyeket a zsidóság kért, hogy ősi kultúráját megvédje. Minden küzdelemben hiábavaló volt, a liberálisok meghazudolva nevéket, még csak meg sem akarták hallgatni, ahogy belekezdett a beszédbe, minden oldalról kórusban zengtek feléje „respins”, visszavetve. De a rabbi nem engedte a jogait, nem engedte, hogy szó nélkül, egyszerűen csak visszaverjék azokat a követeléseket, amelyeket a zsidóság támaszott és amelyek jórészt a miniszter bizottsága megadott. Hiába bíztak a miniszter ígéréiben: mintha Anghelcsu megfeledezett volna mindenről, adott szóról, ígéreteről, nem vettek figyelembe semmit.

De a zsidóságnak nem szabad elfelejtenie az iskolajavaslat tárgyalási napjait, nem szabad elfelednie, hogyan viselkedtek vele szemben a liberálisok, hogyan szegte meg adott szavát az ifjúság legelső vezetője, a közoktatásügyi miniszter. A zsidóságnak be kell látnia, hogy öntudatára van utalva, hogy a solidaritásra ma sokkal inkább van szüksége, mint valaha.

Dr. Ligeti Sándor kitűnő, okos, mely gondolatokkal tele könyvében: „A társadalmi gazdaság dinamikája” ban többek között ezeket mondja: „A kétszázéves szétszóródásban élő zsidóságra minden oldalról nehezülő nyomás, mely a világháború után hallatlan mértékben növekedett, arra készíteti ezt a népet, hogy a nyomás elől olyan helyre térjen ki, ahol szabad, háborítatlan fejlődést biztosíthat magának.” Soha nem volt igazabb Ligeti e megállapítása, mint ma, amikor szomorú szívvel kell azt látnunk, hogy a mindenkor hű Állampolgár zsidóságnak nemcsak az utca kell megküzdnie az antiszemitizmussal, de a parlamentben is, ahol az ifjúság nevelője vezette azt a csoportot, amely a legszívesebben a sárga foltot varrta volna fel újra a zsidósággal. K. J.

Válasz egy I

A Román Zsidók E központja a kolozsvári illetőleg vasárnapi szám telt közzé, amely szem-neveléses hamisításával Uniunea ténykedési ló-mann aláírásával ellátó Kelet december 10-iki tását akarja megcáfolni. E emlékeznék rá, hogy a cikk a Csernovitzban megjelent „jelentés” szerinti zsidó értekezleten, amelyet törvényt vitattak meg, nemzeti törekvések ellenében képviselte az ismepontját. Ez ember jog, Fildermann e tudósítás cáfol, akkor azt fogja tudósítás lényegét képezte támadta a zsidó nemzet

Ezzel szemben dr. szó említett nem tesz, de az Erdélyi Zsidó Nemzet dr. Marton Ernő nem vezetésen s ezzel már ká-jával. De hát hol olvas a Szövetség kiküldötteten? Sem az Uj Kelet, szó említett nem tett, a tett, mert hiszen az ember 2-án volt Bukarest Marton Ernő Kolozsvár hát cáfolni egy olyan állított? Nem egyéb ez tikájánál, aki máshová, az eljárás igen jellemző Románi egész mentalitá-

Az Uj Kelet fentartában megjelent cikk Mert ha az említett zsidó Nemzeti Szövetség volt jelen, de jelen volt kovina zsidóságnak kit Ebner, aki lapjának, az nek december 6-iki szá Kelet a tudósítást idéztek között szösz szerint a

„Dr. Fildermann einstündiger Rede, in keit der Jüdisch n für die Stellung der einandersezte.”

Majd a továbbiakban „An der hierauf teiligten sich fast e einzelne Redner da dr. Fildermann für lationsstandpunkt mit wiesen, ohne dass n auf die Knappheit o Zwecklosigkeit von tischen Auseinanderz hende Auserlegung Dr. Fildermann der Sitzung, dass Deputation nicht ac rung ablehne.

Hiemit war die l Ez itt a lényeg és e Uniunea kicsinyes és al-mályosítani.

Mindenestre nagyon a zsidó közéletben ilyen deni. Ami pedig dr. Fil-részt illeti, hogy az Er-vetség megbizotta a Tar-lépéseket, errenéve fe-urat, hogy a kormányz-közvetítésével lehet lé-ösztinte meggyőződésünk, felépítés sokkal nagyobb

Az Erdélyi Zsidó zottja igenis tett lépéseben, természetesen szó és arcatlanság cáfolni o-nek tudomása sem lehet lesz meg a pozitív ered-tástan egyedül Anghel-mann urnak kell tudni-lónos politikai morál az-ségét másokra próbálja-végő elvi kérdést nevet-latokkal prótál elintézn-

Szövőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyapjú, műselyem és pamut fonalat, szintartóan, bármilyen színre. **Kristály** kalme festő vegytisztító Cluj. 500 és gőzmozgató

Válasz egy nyilatkozatra

A Román Zsidók Egyesületének bukaresti központja a kolozsvári reggeli lapok szombati, illetőleg vasárnapi számában egy nyilatkozatot tett közzé, amely szemérmetlen hangjával és nevétséges hamisításaival páratlanul áll még az Unionea ténykedései között is. A dr. Fildermann aláírásával ellátott nyilatkozat az Uj Kelet december 10-iki számának egy tudósítását akarja megcáfolni. Olvasóink még bizonyára emlékeznek rá, hogy a cikkben arról volt szó, hogy a Csernovitzban megjelent „Ostjüdische Zeitung“ jelentése szerint dr. Fildermann egy zsidó értekezleten, amelyen a magánoktatási törvényt vitatták meg, bevesen kikelt a zsidó nemzeti törekvések ellen és a legergergikusabban képviselte az ismert asszimilációs álláspontját. Az ember joggal elvárná, hogyha dr. Fildermann e tudósítással kapcsolatban valamit cáfol, akkor azt fogja helyreigazítani, ami a tudósítás lényegét képezi, vagyis, hogy ő nem támadta a zsidó nemzeti álláspontot.

Ezzel szemben dr. Fildermann erről egy szó említést nem tesz, ellenben kijelenti, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kiküldöttje, dr. Marton Ernő nem vett részt ezen az értekezleten s ezzel már kész is a hamisítás vádjával. De hát hol olvasta Fildermann ur, hogy a Szövetség kiküldöttje részt vett az értekezleten? Sem az Uj Kelet, sem más lap erről egy szó említést nem tett, aminthogy nem is tehetett, mert hiszen az említett értekezlet december 2-án volt Bukarestben, amikor még dr. Marton Ernő Kolozsváron tartózkodott. *Miért lát cáfolni egy olyan dolgot, amit senki sem állított? Nem egyebé ez, a sánda mézárós takarójánál, aki máshová néz és máshová üt. Ez az eljárás igen jellemző az Unionea Evreilor Romani egész mentalitására és küzdő fegyverére.*

Az Uj Kelet fentartja december 10-iki számában megjelent cikkének összes állításait. Mert ha az említett értekezleten az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megbízottja nem is volt jelen, de jelen volt többek között a bukovinai zsidóságnak kitűnő vezére, dr. Mayer Ebner, aki lapjának, az „Ostjüdische Zeitung“nak december 6-iki számában, amelyből az Uj Kelet a tudósítást idézte, az értekezletről többek között szövszerint a következőket írja:

„Dr. Fildermann antwortete in nahezu einstündiger Rede, in der er die Schädlichkeit der Jüdisch-nationalen Bestrebungen für die Stellung der Juden in Rumänien auseinandersezte.“

Majd a továbbiakban a következőket írja:

„An der hierauf folgenden Debatte beteiligten sich fast alle Anwesenden, wobei einzelne Redner das Plädoyer des Herrn dr. Fildermann für den bekannten Assimilationsstandpunkt mit Entschiedenheit zurückwiesen, ohne dass man sich im Hinblick auf die Knappheit der Zeit und auf die Zwecklosigkeit von längeren theoretischen Auseinandersetzungen auf eine eingehende Widerlegung einliess.“

Dr. Fildermann erklärte am Schlusse der Sitzung, dass er den Standpunkt der Deputation nicht acceptiere und ihre Forderung ablehne.

Hiemit war die Konferenz beendet.“

Ez itt a lényeg és ezt a lényegét akarja az Unionea kicéles és alantas hamisításokkal elbomlaltítani.

Mindenestre nagyon fájdalmas jelenség, hogy a zsidó közéletben ilyen fegyverekkel is lehet küzdeni. Ami pedig dr. Fildermann cáfolatának azt a részét illeti, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megbízottja a Tarbut-Licium ügyében nem tett lépéseket, értenélve felvilágosíthatjuk Fildermann urat, hogy a kormánytól nemcsak az Unionea közvetítésével lehet lépéseket tenni. Sőt az az őszinte meggyőződésünk, hogy a közvetlen nyílt felépítés sokkal nagyobb eredményekkel kecsegtet.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megbízottja igenis tett lépéseket a Tarbut-Licium ügyében, természetesen az Unionea kikapcsolásával és arcátlanúság cáfolni olyasvalamit, amiről az illetőnek tudomása sem lehet. Hogy a lépéseknek mikor lesz meg a pozitív eredményük, az, sajnos, e pillanatban egyedül Anghelcutól függ és ezt Fildermann urnak kell tudnia a legjobban. Egész külföldi politikai morál az, amely a maga tehetetlenségét másokra próbálja áthárítani és egy lényegbe vágó elvi kérdést nevétséges és rosszhiszemű cáfolatokkal próbál elintézni.

A budapesti kommunista-agitáció szálai az egyik utódállamba vezetnek

A rendőrség hivatalos kommunikéje a bukaresti gyorsvonaton fogafosított letartóztatásokról

(Budapest, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat este a Keleti pályaudvaron történt letartóztatások ügyében, amelyekről az Uj Kelet részletesen írt, a főkapitányság ma a következő hivatalos jelentést adta ki:

„A budapesti rendőrség már hosszabb idő óta figyeli két Budapesten tartózkodó idegen állampolgár viselkedését. A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy ez a két idegen állampolgár a moszkva szovjet bécsi delegációjának szolgálatában áll, ahonnan hónapok óta rendszeres fizetést huztak. Megbizatásuk az volt, hogy Magyarország munkásai között bomlasztó munkát végezzenek és részletes kimutatást készítsenek a fővárosi gyárakról és munkáslakalukokról. Ennek a két szovjetmegbizottnak a propagandamunkája kiterjedt egyik Magyarországgal szomszédos államra is, ahonnan egy nő és egy nyugalmazott magasrangú állami tisztviselő jártak a kezükre. Ezt a két idegen állampolgárt már néhány nappal ezelőtt letartóztatták és ezeknek vallomásából tudta meg a rendőrség, hogy szombat este újabb kommunista agitátorok érkeznek a magyar fővárosba. A vizsgálat széles mederben folyik.“

A főkapitányság jelentéséhez az „Uj Nemzedék“ a következőket fűzi hozzá:

„A Keleti pályaudvaron letartóztatott kommunisták közül az egyiket Barics Jenőnek hívják, nyugalmazott miniszteri tanácsos, aki a budapesti rendőrség által elfogott kommunistáknak az egyik utódállamból állandóan és rendszeresen titkos információt hozott. A másik kettő, akiket szintén letartóztattak, állítólag bécsi újságírók. A többi lapok ezzel szemben azt közlik, hogy Barics Jenő régebben államtitkár volt és hogy a letartóztatottak között csak egy újságíró van, míg a harmadik és negyedik kommunista agitátor foglalkozása és személye teljesen ismeretlen. Mind a négy le-

tartóztatott hosszabb ideig Bécsben tartózkodott, ahol elvégezte a kommunista agitátoriskolát. Valamennyien széleskörű tevékenységet fejtettek ki a magyar kommunisszaállítás érdekében, így többek között listát vezettek a fehérezelmű politikusokról, egy másik listát pedig azokról, akikre szükség esetén számíthatnak.“

Az „Uj Nemzedék“, amelynek elfogultsága ebben az ügyben kétségtelen, azt írja, hogy a második lista szereplői legnagyobb részét a szociáldemokrata párt tagjai. A letartóztatott agitátorok egy teljesen hihetetlen összeget, állítólag negyvenmillió korona havi fizetést kaptak a bécsi szovjetdelegációtól, ezenkívül fedezték összes agitációs költségeiket.

A letartóztatott kommunisták kihallgatását tegnap folytatták. Egyes lapok rendőri riporterei azt közlik, hogy a vádlottak legtöbbje beismerésben van. A rendőrség azonban erről még semmiféle kommuniké nem adott ki.

A rendőrség megállapította, hogy az egyik őrizetbevevő újságíró neve Kulcsár Lipót, aki a legutóbbi hónapokig Bécsben tartózkodott. Kulcsárnak a feleségét is őrizetbe vették, mert azzal gyanúsítják, hogy futárszolgálatot teljesített Bécs és Budapest között. Barics Jenő (akit az újabb táviratok Maricsnak írnak), mint végleg megállapították, békében miniszteri tanácsos volt, akit a háboru alatt nyugdíjaztak. Barics a forradalom óta Jugoszláviában tartózkodott és ott a moszkvai szovjet megbízásától információs szolgálatot teljesített. Egy magáninformáció szerint Barics a háboru előtt kereskedelmi szaktudósító volt Bukarestben, a világháboru után pedig a budapesti közlekedési minisztériumba került, ahonnan az emlékeztető burgonyapanamában való részesedése miatt elbocsátották.

Egész Lengyelország ünnepli Steigert

Percek alatt tudták az ítéletet az összes városokban. Táviratok özöne üdvözölte a felmentett diákokat. Az ügyesség nem felebbezett és így az ítélet jogerős

(Lemberg, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész város, ezenkívül egész Lengyelország a Steiger-perben elhangzott felmentő ítélet hatása alatt áll. Nemcsak a zsidóság, hanem a lakosság többi rétegei is, rendkívül nagy szerencsének tartják, hogy az esküdtek Steigert felmentették. Aznap délután, amikor az ítéletet kihirdették, senkinek nem volt szabad a bírósági épület közelében tartózkodnia. A több ezer főnyi tömeg a mellékutcákban várakozott az ítéletre. Az első hírt egy fiatalember hozta, aki a rendőrkordonon keresztül kiáltotta ezt az egy szót:

— Felmentették!

A következő pillanatban már az ország minden részébe vitte a táviró és telefon a szenzációt. A lengbergi házak ablakait szélesre tartták, utcáról utcára, ablakról ablakra szállt a hír és rövid néhány perc alatt a város egész lakossága tudta a per kimenetelét. Maguk a rendőrök, akik a tömeg igazoltatását végezték, adták tovább az ítéletet.

Az ünneplő Lemberg

A verdikt kihirdetése után Staniszlau Steigert azonnal szabaddalra helyezték. Egy mellékajton hagyta el a bíróság épületét, ahonnan csukott autóban, rendőri fedezettel, lakására hajtottak vele. Röviddel hazaérkezése után több ezer főnyi tömeg gyűlt össze a Steiger ház előtt és éltették a rehabilitált cionista diákokat. Az utcán egy zenekar játszott és amikor a lelkesedés elérte tetőpontját, Steiger megjelent egy keskeny erkélyen és miután hálás köszönetet mondott az ünneplésért, kérte a tömeget, engedjék most visszavonulni, hogy kipihenhesse magát.

A „Neue Freie Presse“ lengbergi tudósítójának alkalmá volt, hazaérkezése után, Steigerrel beszélnie. Steiger apjának egy szerény üvegüzlete van és abból nyílnak a lakosok. Az ebédelő most tele van székekkel, amelyeknek

valamennyien túl valaki. Ezenkívül rengetegen állnak a falak mellett, akik mind szerencseki-vánatukat jötték kifejezni Steigernek.

Virágerdő a Steiger házában

Staniszlau Steigeren csodálatosképpen alig látszik a hosszú fogság. Fiatalos arca a legcékélyebb nyomát sem mutatja azoknak a szenvedéseknek, amelyeket el kellett viselnie. A sok vendéget fáradtság és idegesség nélkül fogadja és végtelenül örül, hogy tizenöt hónap után ismét beszélhet azokkal az emberekkel, akik melléje kitartottak. Megható volt, amikor kis unokaöccse rontott be a szobába, gyermek módjára a nyakába csimpaszkodott Steigernek és össze-vissza csókolgatta. Megjelent Steigernél a lengbergi zsidó hitközség előjárósága is. Az ebédelő butorai és ablakai tele vannak virágokkal. A világ minden részéből, különösen Amerikából, Angliából, Oroszországból és Olaszországból szakadatlanul érkeznek az üdvözlő táviratok, egészen ismeretlen emberektől is.

Steiger a K. K. L. aranykönyvében

A lengbergi zsidóság elhatározta, hogy Staniszlau Steiger perének szerencsés kimenetele alkalmából bevezeteti nevét a Keren Kajamet aranykönyvébe. Erre a célra a Keren Kajamet bécsi irodájánál már a tegnapi nap folyamán gyűjtést indítottak meg, amelynek első eredménye a döblingi cionista nők szervezetének kétszáz shillinges adománya volt.

Teljesen indokolatlannak látszik ma már az a nyugtalanság, amellyel Lemberg zsidó lakossága a per kimenetele elé nézett. Sokan attól tartottak ugyanis, hogy abban az esetben, ha Steigert felmentik, az antiszemita csoportok tüntetéseket fognak rendezni. A rendőrség az ítélet kihirdetése óta ugyan állandó készenléti tart fenn az utcákon, de rendezésre alig került sor. Steiger lakásának ablaka előtt megpróbált az ítélet kihirdetésének éjszakáján né-

hány antiszemita diák demonstrálni, de a rendőrök szétoszlatták őket és többeket közülük letartóztattak. Ugyanezen az éjszakán két esküdt lakásának ablakait betörték. Noha további incidensekre nem számítanak, a védők, az esküdtök, valamint Steiger lakása előtt rendőr-örszemek állanak.

Ma letelt az a három nap, amely alatt az ügyészségnek jogában volt felelősséget bejelentenie az ítélet ellen. Az ügyészség ezzel a jogával nem élt és így az ítélet jogerősnek tekinthető.

Legitimista-fordulatot várnak Magyarországon

(Budapest, dec. 21. Az Uj Kelet tud.) Gróf Zichy Aladár ma fogadta a „Reggel” munkatársát, akinek kijelentette, hogy a meggyőződése szerint legközelebb jelentős fordulat fog bekövetkezni Magyarországon politikai életében, amennyiben a Habsburgház restaurálása sokkal hamarabb fog elkövetkezni, mint ahogy azt általában hiszik. Zichy szerint a külpolitikai helyzet már korántsem zárja ki a legitimizmus győzelmét. Az ismert mágnás politikai kijelentése nagy feltűnést keltett a magyar politikában, minthogy Zichy gróf egyike a legbeavatottabb legitimistáknak. A baloldali lapok élénken kommentálják Zichy jóslatát és már előre tiltakoznak az ellen, hogy egy esetleges újabb monarchistapuccsal zavarják meg az ország nyugalmát és erősböző konszolidációját.

„Nekem már mindegy, én ugyanis megölöm magam”

Egy kis cseléd tragédiája

(Cluj Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mindennapos emberi tragédiák hosszú sorát a mai napon egy tipikusan századunkat jellemző élettragédiával kell lezárjuk. A történet kezdetét veszi azzal, hogy Hanuta CFR inspector följelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki féltve őrzött ékszereit, közel 60 ezer lej értékben ellopta. A rendőrség bevezette a nyomozást, amelynek során a gyánu a ház egyik cselédjére, Pop Mária irányult. Mivel a gyánuok bizonyságot látszottak, Pop Mária a rendőrség letartóztatta. A történet hétköznapiasága még azzal sem szenvedett csorbát, hogy Pop Mária mindent bevallott. Bevallotta a lopást, elmondta, hogy kevés volt az, amit keresett, arra, hogy egy ruházkodjék. Pop Mária itt elhallgatott. A kíváncsi rendőrtiszt azonban, aki nem elégedett meg azzal, hogy a tett indító oka ne lásson napfényt, tovább faggatta Pop Mária. A könnyárban uszó, koravén arc, még a hasonló jelenetekhez már régen hozzászokott keménysziví vállalatot is meglágyította, mert hangja, amely röviddel ezelőtt hidegen és élesen csengett, majdnem atyáitá enyhült. — Mondja fiam, hogyan is akart maga ruházkodni?

A síró lány a hangtól erőre kapott, mályvet lélegzett:

— Nagyságos kapitány ur, tudom, hogy elítélnek, börtönbe kerülök... aztán ugyanis megölöm magam... Nekem már mindegy. Elmondom... Tessék hagyni, hogy kezdjem ott, ahol a dolog kezdődött...

Pop Mária letörölte könnyeit, száraz, fásult arccal mesélte el huszonkétéves kis életének tragikumát:

— Ne tessék azt hinni, hogy mindig cselédleány voltam. Az én szüleim ma is jómódu uriember, négy polgárit is végeztem, urilány voltam, amíg... — sirva folytatja — meg nem ismerkedtem Tóth Bélával. Tóth Béla szép fiú volt, megszerettem. Tizenöt éves tapasztalatlan kisleány voltam, hittem neki... Megszöktünk Petrozsényba. Nem kapott állást, pedig nagyon ügyes asztalos volt. Elhúztunk. Hogy éhen ne haljunk, beállottam cselédnek. Sokat szenvedtem s csak az vigasztalt, hogy Béla szeret. Dolgoztam éjjel nappal, de loghoz nem szokott kezemet kimarja és érdessé tette a lug, mosogató-lé. Nem bántam, mert ott volt mellettem Béla. És egyszer csak baj, nagy baj történt... Nagyon szerettem a gyermeket, hiszen az enyém volt, az én véreimből való... de Béla nem szerette. Sokszor mondta, hogy tegyem el láb alól, mert különben elhagy. Nem tettem, nem volt szívem hozzá, mert olyan szép, kedves gyerek volt. Olyan jó volt, hogy sohasem sirt... A gyermek 5 hetes lett. Egy délután elmentem hazulról, már nem is tudom miért. Mikor este 6 órakor hazamentem, föl akartam venni a kicsikét. Rémülten vettem észre, hogy merev a teste. Sikoltozva szaladtam el egy orvoshoz, aki megnézte a gyermeket és azt mondta, hogy eltemethetjük. Eltemettük. Pop Mária megrázta a zokogás. Én sejtettem azt és megesküdtem volna rá, hogy Béla, az a gazember ölte meg. Néhány hétre rá bevallotta nekem, hogy míg oda voltam, befogta a gyermek or-

rát és száját és addig tartotta úgy, amíg nem mzdult. Megfojtotta a gazember!... Jaj Istenem, — zokog Pop Mária — én bolond voltam, a gyermek apját jobban szerettem az életemnél, halgattam... De Béla aztán elhagyott. Eljött ide Kolozsvárra. Hallottam, hogy itt egy szép fiatal szakácsnőnek udvarol, eladtam mindenemet, utána jöttem. Itt szolgálatba állottam. A többi már tetszenek tudni. Loptam azért, hogy a holmiért kapott pénzért ruhákat vegyek magamnak, mert a szakácsné elegánsabb volt, mint éa. Éa is elegáns akartam lenni, mert azt reméltem, hogy sikerülni fog nekem Bétát visszaszereznem.

Egy detektív, egy cinos külsejű 27 év körüli mestéremberfélést tolt be a szobába.

Papp Mária, mikor megpillantotta, rémesen fölsikoltott. Gyilkos! A gyermekem gyilkosa! Gazember! Mit tettél a gyermekeinkkel?... Sikoltotta magától kikelve, aztán hangtalanul végig vágódott a padlón. Elájult.

Ei kérem... nem igaz... én nem öltöm meg a kicsit... dadog Tóth Béla. A Mari az oka, ő ölte meg...

...És itt a történet visszaszökken a rendes mindennapi kerékvágásba. — Mindkettőjüket átadták az ügyészségnek.

Nagy harisnyavásár

melyen leszállított árrakkal

Kötött harisnya, minden színben..... Lei 25
Flohri harisnya, minden színben..... Lei 58
Muszlin harisnya, divatszínben..... Lei 69
Céna muszlin, minden színben..... Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

BLATT -- Főter 13. szám

Divatkezdőkben és kötöttárkban óriási választék.

Gajzágó Márton

Cluj, Str. Regina Maria No 24.

képes, műköszörs, műszerész, nicleező telep.

חלפים וינר איממער
אים לאנער

1926. évi

hirdetéseinek feladása előtt saját érdekében

kérjen árajánlatot a Hermes irodától

Cluj, Hotel Central. — Telefon 11-01.

* Nagyváradon hirdetéseket előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradon képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (ernyőüzlet.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes zsidó és bázisági zsidó napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Erő
Feltalálók: Dr. Marton Erő
Feltalálók: Dr. Marton Erő
Feltalálók: Dr. Marton Erő
Feltalálók: Dr. Marton Erő

Uj Kelet cíkjének utánpótlását csak a fentiek megjelölésével engedélyezhetjük.

A mai naptár

Kedd

5686. Tévét 5.
1925. dec. 22

8 pompás könyv 155 lejért

Általános érdeklődés mellett kezdte árusítani az Uj Kelet könyvosztálya azt a kedvezményes könyvcsoportot, amelyet néhány nappal ezelőtt a legkiválóbb zsidó írók munkáiból 155 lejes árban állított össze. Az érdeklődést fokozza az a körülmény, hogy a csoportban csupa olyan könyvek szerepelnek, amelyeket már egyáltalában nem lehetett kapni Erdélyben. Az Uj Kelet könyvosztálya a legnagyobb áldozatok árán szerezte meg ezeket a műveket. Minthogy a rendelkezésre álló könyvsorozat csak korlátozott példányszámban van meg és minthogy a könyvvásárlók igényeit, nagy számuk miatt, csak nehezen tudjuk kielégíteni, tanácsosnak látszik, hogy mindenki a legrövidebb időn adja fel rendelését.

A nyolc gyönyörű zsidótárgyú könyv a következő:

Zangwill: Az üvegiszoló.

Ujvári Péter: A cédrusfa daliája.

Dr. S. Bernstein: A cionizmus lényege és szervezete.

Csirikov: A zsidók (dráma).

Dr. Richtmann: Ortodoxia és cionizmus.

Dr. Schönfeld: Vissza a gettóba.

Dr. Simon: Hova vezet a zsidók útja?

Ujvári: A tulsó parton.

320 lejes bolti ár helyett 155 lejért kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre még külön 14 lej portóköltség.

— Jorga professor Nagyváradra érkezett. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai színház ma este mutatja be Jorga professzornak „Apáról fiúra” című drámáját. Jorga professzor személyesen vesz részt a bemutatón. Jorga a ma délutáni expressz vonattal megérkezett Nagyváradra.

— Beniczky Odón súlyos beteg. Budapestről jelentik: A Magyar Hírlap értesülése szerint Beniczkyt súlyos gyomor- és májbaj támadta meg. Ezért arra kérte az igazságügyminisztert, engedje meg, hogy büntetését egy fél évre felfüggesztesse és szanatóriumban kezeltesse magát. A miniszter ráadás, amely ebben az ügyben tegnap összeült, kedvezően határozott és Beniczky már e héten, szerdán elhagyhatja a fogházat.

— A tank feltalálója perli az angol államot. Londonból jelentik: Rendkívüli érdekeség a polgári per tárgyalását kezdte meg a londoni bíróság: John Francis Bentley kapitány perli az államot háromszázezer font sterling erejéig. A felperes ugyanis azt állítja keresetében, hogy ő a világháborúból ismert tankok első feltalálója. Bentley egyébként vakmerő sportember, aki szép karriert csinált az angol hadseregben is. Részt vett a bur háborúban, aztán pedig azzal vonta magát fölöttesei és a világ közönségének figyelmét, hogy autón elkalandozott egészen Adis Abedáig, az abessziniai népus rezidenciájáig. A világháború kitörésekor a nottinghami püspök ajánlólevelével jelentkezett lord Kitchener hadügyminiszternél és átadott neki egy csomó tervrajzot valami újfajta páncél autóról. Másnap aztán Bentley levelet írt a miniszter szárnysegédének, Fitzgerald ezredesnek, amelyben közölte, hogy a Kitchenernek átadott tervek nem érnek semmit, de majd konstruál ő olyan láncrajzáró

Hallo 8-77 Unio gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautókat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 8-77

kerekű páncél tud utjába álltalalmányáról utasításokat a papírra lerajz szabadalmzat kérte, hogy fogja. Bentley Afrikába vető fult. A háború feltalálók juttat a neve sehol iratai között fordult most napján az iaf Winston Chur Az eddigi valtest a bíróság Bentley elvesnem volt felban tárgyaljon

— Megs

lens elemek

diákzavargások orvoskari dékaszóló kizáráslescu Zenobie Ispaz, Frimu Jibescu Titu rozatilag kimezentul kirova és semmilyen Végül pedig az ostromállapozóltira a kor közismerten medtek, hogy rektorát és beak inscenáló

— Uj

hagyta el a posta felügyelő újabb változó oldalas, csinosításokat tartaltesére. A kedvezményt oldalán feltün

— Kéth

ják. Budapest jelentette a Kéthli Anna zetygyülésen e ereggyalázó utasítani.

— Tüz

Nagyváradról tegnap kigyult a kivon azonban a ká

— Vasá

a Pro Palé A nagyvárad elköszületei dr. Weimann Bárdos Imre Liga tulajdon ber 27-én, de Kereskedelm többek között tanárnője tar Géza, a Kere titkára beszé

— Kim

prefektusát gyére osztott indultak meg Különösen a körül folyt e vet a „Monit dekrétum. A megyei prefektusává. A nem történt

— Elk

lapot, merből jelentik: kreuz” című nek egyikébe burg köztárs több rágalm ezért a lap illea az elján

kerekü páncélautót, amelynek semmi akadály sem tud útjába állani. Bentley még egy ízben beszélt találmányáról a miniszterrel, aki különböző oktatásokat adott neki és ezek alapján egy itatópapírra lerajzolta az első tank modelljét. A kapitány szabadalmaztatni akarta találmányát, de a miniszter kérte, hogy államérdekből tartsa még titokban a dolgot és becsületszávéra fogadta, hogy kárpótolni fogja. Bentley azután Oroszországba került, majd Afrikába vetődött, Kitchener lord pedig a tengerbe fullt. A háboru végén bizottság alakult a háborus feltalálók jutalmazására, Bentley is jelentkezett, de a neve sehol sem szerepelt a hadügyminisztérium iratai között és így kérvényét elutasították. Ezért fordult most Bentley a bírósághoz. A tárgyalás első napján az informatív tanukat hallgatták ki, köztük Winston Churchill akkori tengerészeti minisztert. Az eddigi vallomások szerint, bár az ítéletkiherdést a bíróság elhalasztotta, nagyon valószínű, hogy Bentley elveszti a pert, mert Kitchener lordnak nem volt felhatalmazása arra, hogy az állam nevében tárgyaljon.

Megszabadítják a fővárost a turbulens elemektől. Bukarestből jelentik: A legutóbbi diákzavargások alkalmából az egyetemi tanács az orvoskari dékán kijelentése alapján, erre a tanévre szóló kizárással sújtotta Tatareanu Aurel és Vasilescu Zenobie másodéves, valamint Florescu O. Ispaz, Frimu M. Anrel, Jonescu T. Nicolaie és Jibescu Titu harmadéves orvostanhalgatókat. Határozatilag kimondta az egyetemi tanács, hogy az eszterl kirovandó büntetések véglegesek maradnak és semmilyen újratárgyalást ezekről nem enged meg. Végül pedig elhatározta az egyetem szenátusa, hogy az ostromállapotra vonatkozó törvény alapján felhívja a kormányt, tisztítsa meg a fővárost a közismerten turbulens elemektől, akik arra vetemedtek, hogy levélben megfenyegették az egyetem rektorát és beígérték, hogy újabb zavargásokat fognak inscenálni.

Uj vasuti menetrend. A lapokban hagyta el a sajtót A. Mocianu kolozsvári mozgópostás felügyelő új vasuti menetrendje, mely a legújabb változásokat is közli már. A hatvanégy oldalas, csinos kiállítású tájékoztató hasznos útmutatókat tartalmaz a kezelés és eligazodás megkönnyítésére. A menetrend emellett 5-10 százalékos kedvezményt is biztosít vásárlóknak a fűzet utolsó oldalán feltüntetett cégeknek.

Kéthli Annát bocsánatkérésre utasítják. Bukarestből jelentik: Szilágyi Lajos ma kijelentette a „Hétféi Napló“ munkatársának, hogy Kéthli Anna szociáldemokrata képviselőnő, a nemzetgyűlésen elmondott botránnyokozó egyház- és hadsereggyalázó beszédéért, a Ház megkövetésére fogják utasítani.

Tűz a nagyváradai Nilgesz-telepen. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai Nilgesz telepen tegnap kigyuladt Kesztücs János építész villája. A tüzet a kivonult tűzoltóságnak sikerült lokalizálni, azonban a kár így is tetemes.

Vasárnap alakul meg Nagyváradon a Pro Palesztina-liga. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai Pro Palesztina-liga megalakításának előkészületei dr. M. Geiszt René, Katz Rudolfné, dr. Weimann Jenőné, dr. Winkler Mórné és dr. Bárdos Imre vezetése mellett nagyban folynak. A Liga tulajdonképeni megalakulása vasárnap, december 27-én, délután öt órakor fog megtörténni a Kereskedelm Csarnok termében. Az alakuló gyűlésen többek között Winkler Janka, a kolozsvári Tarbut tanárnője tart előadást Palesztináról és dr. Szönyi Géza, a Keren Hajjesszód központi irodájának főtájkára beszédet.

Kinevezték az új Szörény megye prefektusát. Bukarestből jelentik: A három megyére osztott Bánátban, mint ismeretes, erős harcok indultak meg az újonnan kreált stallumok körül. Különösen az új Severin megye prefektusi állása körül folyt elkeseredett harc, amelynek most végét vet a „Monitorul Oficial“ mai számában megjelent dekrétum. A rendelet szerint Orleanu krassószörény megyei prefektust nevezték ki Severin megye prefektusává. Arról, hogy ki lesz Orleanu utóda, még nem történt döntés.

Elkoboztak egy kampókeresztes lapot, mert Hindenburgot gyalázta. Berlinből jelentik: A Liposében megjelenő „Der Hackenkreuz“ című kampókeresztes lap legutóbbi számainak egyikében nagy kirohanást intézett Hindenburg köztársasági elnök ellen és a cikk keretében több rágalmazó kifejezést használt. A kormány ezért a lap illető számát elkobozta és a cikk írója ellen az eljárást megindította.

Bizalmat szavaztak a francia kormányra. Párisból jelentik: A Kamara ma 300 szavazattal 29 ellenében napirendi indítványt fogadott el, amelyben bizalmát nyilvánította a kormánnyal szemben.

Agyonlőttek Moszkvában egy angol repülőistét. Londonból jelentik: Moszkvából érkezett hír szerint a szovjetrendőrség agyonlőtt egy Kelley nevű angol származású repülőistét, akinek a neve a világháboru idején az által vált ismeretessé, hogy kémiszolgálatokat teljesített Németországban. Kelley a háboru előtt Oroszországban élt és 1910-ben a cári kormány megbízásából ő építette az első orosz repülőikikötőt. Három évvel a háboru kitörése után otthagyta az orosz katonai repülőszolgálatot, visszatért hazájába és belépett az angol hadirepülőgépcsoportba. Mivel kitűnően beszélt oroszul és németül, kémiszolgálatra alkalmazták. Előbb Németországban dolgozott, majd Oroszországba ment és elhitette a bolsevista vezérekkel, hogy fanatikus híve a bolsevizmusnak, így aztán a szovjetszervezetben fontos állást kapott és rendkívül értékes adatokat szolgáltatott az angol vezérkarnak. A kommunisták leleplezték, de Kelley még idejekorán megneszelte a dolgot és megszökött. A szovjettanács mint kémet halálraítélte és utasította a szervezeteit, hogy ahol találják, öljk meg. Bujkálása közben akadtak a szovjetrendőrök Kelleyre és lelőtték.

Házasság. Krémer Enny és Hirsch Mór folyó hó 20-án Kolozsváron házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kereskedők Chanukka-hete. Az erdélyi zsidó kereskedőtársadalom általános szimpátiával fogadta a KKL-nek azt az eszméjét, hogy Chanukka hetében a kereskedők bevételük felszázalékát juttassák Erac Jisráél földjének visszavásárlására. De nemcsak a kereskedővilág, hanem a vásárló közönség is megértette a gondolatot. Most, hogy a Chanukka-hete lezajlott, a KKL központi irodája arra kéri a résztvevő kereskedőket, hogy a Chanukka-hetében elért forgalmuk felszázalékát városuk KKL biztosával számolják el. A KKL felhívja biztosit, hogy azon kereskedőket, akik náluk ebben az akcióban való résztvételüket bejelentették, sürgösen keressék fel és töltsék a Chanukka-heti forgalmának felszázalékát iakasszaljukba és azt a központi iroda címére juttassák el.

Cserkészkiállítás. A Tarbut-gimnázium cserkészcsapatai december 27, 23 és 29-én tartják, a cserkészműhelyek termékeiből, ezévi kiállításukat. Az ünnepélyes megnyitót 26-án, szombaton este 1/2 órakor lesz a Tarbut gimnázium, Str. Gen. Berthale (Eltívősa u.) 8. sz. termében.

Bacalbasa megbukott a sajtószindikátus tisztújító közgyűlésén. Bukarestből jelentik: A fővárosi sajtószindikátus, miután Costa-Forut egy héttel ezélt kizárta, tegnap tartotta elnökválasztó közgyűlést. A közgyűlés rendkívül viharosan folyt le, amire főleg az szolgáltatót alkalmat, hogy az „Universul“ köré csoportosult lapok és újságírók mindent elkövettek, hogy az egyesület elnökvé Constantin Bacalbasát válasszák meg. Ez a csoport önálló listát is terjesztett be, melyszerint Bacalbasa elnök, alelnökök pedig Seicaru és Cacropol, mindketten az „Universul“ munkatársai lettek volna. Ez a lista azonban kisebbségben maradt. A győztes demokrata lista jelöltjeinek élén Barbu Voinescu lett a sajtószindikátus új elnöke.

Újévkor nyitják meg a román-jugoszláv közvetlen vasutvonalat. Bukarestből jelentik: Január elsején megnyílik a román-jugoszláv közvetlen vasutvonal, mely Buziáson vezet keresztül. A két kormány között létrejött megállapodás szerint az utlevelek megvizsgálása román részről Moravician, Buziáson és Cententen, jugoszláv részről Verseczen és Jasatomicon fog megtörténni. A megállapodás alapján a vám- és utlevélvizsgálat a vonatokban lesz. Egyezmény jött l tte arravonatkozólag is, hogy kiadnak öt napig érvényes igazolványokat, melyek a kölcsönös határátlépésre vonatkoznak. Ezek az igazolványok azonban csak Buziász, Samora és Moravica között lesznek érvényesek.

Balla Béla festőművész képkiallítása az újságíróklub Monostori-ut 18. (Calea Motilor) szám alatti helyiségében megnyílt. A kiállítás egész napon át nyitva van és díjtalanul megtekinthető.

Pályázati hirdetés. A Keren Kajemet Lőjiszráél Erdélyrészi Irodája pályázatot hirdet egy abszolút perfekt németnyelvű gépirői állásra, aki a magyar gyors és gépirásban is jártas. Pályázatok Keren Kajemet Erdélyrészi Irodája Claj, str. Baron L. Pop 10., december 30-ig adandók be.

Vilmos császárnak nincs pénze a karácsony megünnepléséhez. Doornból jelentik: Néhány hónap előtt Vilmos excsászár a karácsonyi ünnepek együtt töltésére családjának összes tagjait Doornba hívta meg. A császár eme meghívását most visszavonta azzal az indoklással, hogy a német köztársasági kormány nem hajlandó a császári ház vagyonából az öt megillető járulékokat rendelkezésére bocsátani és így nincsenek meg az anyagi eszközök ahhoz, hogy ezt a nagyszabású ünnepeket megrendezze.

Biztosítsuk életünket és vagyunkat. Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képr az ország minden helységében.

Kifosztották egy budapesti kereskedő lakását. Budapestről jelentik: Friedmann Mór kereskedő lakásában albérliként hosszabb idő óta két jazz band zenész, Gáll László és Hajmayer Mihály lakott. Tegnap éjszaka Friedmann és családja későn tért haza s amikor felgyújtották a villanyt, meglepetve látták, hogy lakásuk csaknem üresen áll. Az összes ezüstneműek, feherneműk, festmények és egyéb értéktárgyak eltűntek. De üresen állott a szoba is, amelyben a zenészek laktak. Friedmann azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást a két jazz-band zenész ellen. Az ellopott tárgyak értéke meghaladja az ötszázmillió koronát. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a zenészek külföldre szöktek.

Románia aláírja a vatikáni konkordátumot. Bukarestből jelentik: Tegnap minisztertanács volt, amelyen Lipadatu kultuszminiszter ismertette azokat a tárgyalásokat, amelyeket Banu, volt kultuszminiszter folytatott a Vatikánnal a konkordátum ügyében. Előterjesztése alapján a minisztertanács hozzájárult a konkordátumhoz és meghatalmazta Penescu, Románia vatikáni követét, hogy a konkordátumot Románia nevében írja alá.

Százezer dán koronát sikkasztott az Aller-képeslap könyvelője. Kopenhágából jelentik: Hassing könyvelő, aki a világszerte ismert „Aller“ képes családi lap kiadóhivatalában dolgozott, a napokban százezer dán korona elsikkasztása után megszökött a fővárosból. A rendőrség azt hiszi, hogy a könyvelő Délamerikába hajózott.

Lemondott a hedzsászi király. Port-Saidból jelentik: Ali hedzsászi király proklamációt bocsátott ki, amelyben bejelenti, hogy lemond a trónról. A király lemondásában az angol politika győzelmét látják.

A pénzügyminisztériumi tisztviselők mozgalma a Galantis panama felderítésére. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila mindenképen el akarja tussolni a hírhedt Galantis botrányt, amelynek következtében Buiescu vámügyi vezérfelügyelő öngyilkos lett. Ennek ellensúlyozásaképpen a pénzügyminisztérium alantassabb tisztviselői körében mozgalom indult meg a trsgikusvégű Buiescu és családja becsületének megvédésére. Ennek a spontán mozgalomnak az a célja, hogy teljes világosságot derítsen ebben az ügyben, amelyben nem is nagyon kell kutatni az igazság után, mert a szereplők csupa közismert liberális korifeusok, akiket éppen ezért nem mer üldözni a kormány.

Orvosi hír. Dr. Hamburg József szem-specialista (Cal. Regele Ferdinand, volt Ferencz József ut 34.) az áramszolgáltatás új rendje miatt délutáni rendelését 4 és 6 óra között tartja.

Hét halálos ítélet a fez viselése miatt. Konstantinápolyból jelentik: A fezzelést megtiltó törvényt nagy szigorral hajtja végre a török törvénytörő. Legutóbb is számos törököt, mivel a fez viselését kalapviseléssel felcserélni nem akarták, részben halálra, részben életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

Harminchárom magyarországi futball-csapat olaszországi turnéra indult. Budapestről jelentik: Tegnap déleán az FC33 futballcsapat a délviasuttal Olaszországba indult, hogy ott a karácsonyi ünnepek alatt különböző városokban az olasz csapatokkal mérkőzzön. Az első meccset december 27-én Fiumében tartják.

A szezon legsikerültebbnek ígérkező bálja a „Kolozsvári Droguista bál“ lesz 1926 január 16-án a Newyorkban.

Legszebb utleírások Ban Ami „Uj Palesztina (100 le) és „Európától-Ázsiáig“ (80 le) című illusztrált könyvei. Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályánál és minden könyvkereskedésben.

* Purgó az ideális hashajtó.

bézségi zsidó
Marton Erac
ol, meggyőztve
évre 330 lak.
csak a férfiak

lejért

kezdte árusí-
zást a kedvez-
néhány nap-
ók munkáiból
z érdeklődést
z csoportban
k, amelyeket
apni Erdély-
a legnagyobb
et a műveket.
könyvsorozat
van meg és
eit, nagy szá-
k kielégíteni,
ki a legrövi-

yu könyv a

lájja.
us lényege és

cionizmus.
ba.
zsidók utja?

5 lejért kap-
aban. Vidékre

váradra ér-
nagyváradai szin-
esszornak „Apá-
ofszászor szemé-
ga a ma délutáni
váradra.

beteg. Buda-
értesülése sze-
nájhaj támada
yminisztert, en-
lélvre félbesza-
magát. A mi-
en tegnap össze-
ky már e héten,

rli az angol
dkivüli érdekes-
meg a londoni
pitány perli az
erejség. A fel-
ben, hogy ő a
feltalálója. Bent-
aki szép karriért
észt vett a bur
a magára fölöt-
figyelmét, hogy
s Abedág, az
világháboru ki-
lőlelvélvel jelent-
ternél és átadott
ujfajta páncél
let irt a minisz-
desnek, amelyben
ott tervek nem
olyan lánecrajzó

lo 8-77

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái
a legjobbak

Zongorák

gyári lemekata, gyári ár
tan részlete is. **Stern-
berg**, — Oradea-Mare
Bulev. Regele Ferdinand

Kereskedők figyelmébe!

Fu'ors:övetek, szőnyegek, ágygarni-
rák, nencsertakarók, gyári árban
Back Bernátnál, Oradea-Mare
Piata Regina Maria 1. sz. szerzhethők be.

Utikötsége megtérül az árdifferencián, ha

kárpitos anyag

szükségeit **Back Bernát** Oradea-M.
Piata Regina Maria 1 sz. atart szerzi be.

Karácsonyra

ajándékoknak nagyon alkalmas
szövetek

vásznak

selymek

harisnyák

mélyen leszá-
litott árban
kaphatók

Heller, Weisz & Molnár

divataruházában

Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 6.

butort, zongorát

Marsvásárhelyre
SZÉKELY ÉS RÉTI
BUDAPÉSTI SZÓRÓGYÁR RÉSZV. TÁRS. Budapesti
székhelyek: Marsvásárhelyi közpénztárban és szerzhethők be.

Zsák
Ponyva

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető
Albala Izse
Timisoara
Piata Traian No 10

Breuer

Uri divat és kalapkülönlegességek üzlete,
férfi és női keztyűk nagy választékban.

Cluj, Piata Unirei 8.

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

KÖZGAZDASÁG

Ujév után a CFR megkezdi a belföldi adósságok törlesztését

1920 óta százezerre szaporodott a ki nem fizetett tartozások összege

(Bucuresti-Bukarest, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már többször beszámoltunk azokról az akciókról, amelyeket a román államvasutakkal szemben folytattak le az iránt, hogy a belföldi szállításokból fennálló tartozásait egyenlítsék ki. Ezek az akciók az évek folyamán sikerteleneknek bizonyultak és bár többször tett ígéretet a vezérigazgatóság arra, hogy a követeléseket ki fogja egyenlíteni, a szállítókknak meg kellett elégedniük az ígéretekkel. Természetesen, hogy ilyen körülmények között

gyakran előfordult, hogy a CFR árlejtsést hirdetett bizonyos anyagok szállítására, de eredménytelenül, mert nem akadt vállalkozó, aki az árlejtsést megpályázta volna. Ugyátszik, most mégis rendezni akarják ezt a kérdést, mert a CFR igazgatótanácsa a ma délelőtt megtartott ülésén elhatározta, hogy a belföldi szállítókktól 1920 óta több mint 100 millió lejre szaporodott összeget ki fogja fizetni. A terv szerint a kifizetéseket nyomban ujév után megkezdi.

¶ **Megpeticionáltak a kolozsvári iparkamara cenzorválasztását.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tegnap délelőtt közgyűlést tartott, amelyen megválasztották a kamara harmadik cenzorát. A közgyűlésen dr. Farhas Mózes és Pop Sever kamarai elnökök felváltva elnökölték. Mint ismeretes, a cenzori tisztségre a kisebbségi tagok László Gyulát, a Kereskedelmi Hitelintézet igazgatóját és Mina Jázost, a Takarékpénztár és Hitelbank igazgatóját jelölték és azzal az óhajjal, hogy a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter által delegált román cenzorok mellé harmadik cenzorokat egy kisebbségi választanak. A tegnapi közgyűlésen azonban a kamara román tagjai Valér Ghircojast, a Barca Albina igazgatóját jelölték, aki a szavazásnál a másik két jelölttel szemben többséget kapott és így ő lett a kamara harmadik cenzora. A választás ellen Gyárfás Dezső petíciót jelentett be, mert a szavazó cédulákat a szavazók nem állították ki szabályszerűen, amennyiben csak egyetlenegy szavazócédulán volt a jelölt teljes neve feltüntetve, míg a többi cédulákon csupán vezetéknévvel jegyezték be. Itt említtük meg, hogy Leonte Moldoveanu lemondott cenzori tisztségéről és helyette a kereskedelmi miniszter I. Mardeal, a Transylvania biztosító-intézet igazgatóját nevezte ki. A pénzügyi cenzor továbbra is V. Dumitriu kolozsvári pénzügyi adminisztrátor maradt.

¶ **Árumintavásár Prágában.** A csehszlovák követség értesítése szerint 1926-ban nagyarányú nemzetközi mintavásárt rendeznek Prágában. A mintavásár március 21. és 28-ika között lesz megtartva.

¶ **Jóváhagyták Kolozsvár költségvetését.** Peptea városi tanácsos ma érkezett haza Bukarestből, ahol a városi költségvetést mutatta be jóváhagyás végett az illetékes minisztériumnak. A város költségvetését kisebb módosítások után jóváhagyták.

¶ **Elkészült az új behozatali vámtarifa.** A kolozsvári UGIR értesülése szerint az új behozatali vámnomenklatura elkészült. A végleges javaslat januárban kerül a fővámbizottság teljes ülése elé és ezután megkezdődik a vámillétek megállapítása. Az új behozatali rendszer előreláthatólag május havában fog életbelépni.

¶ **A kolozsvári téli vásár.** A városi tanács hirdetményt tett közzé, amely szerint Kolozsvár téli vásár január 7 és 11-ike között lesz megtartva. A hirdetmény szerint a szarvas marhavásár 7-én és 8-án, a lóvásár 9-én és 10-én, az áruvásár pedig 11-én lesz megtartva.

¶ **Az üzletek esti zárójára az ujévi vásár alatt.** Tegnap közöltük, hogy a bukaresti Sfatul Negustoresc intervenciójára Chirculescu munkügyi miniszter hajlandónak mutatkozott a kereskedők azon kérését teljesíteni, hogy mártól kezdve január 5-ig az üzletek esti záróját tizenegy órában állapítsák meg. A bukaresti híradásból nem tűnik ki világosan, hogy a zárórendelék mó-

dosítása országos jellegű volna-e, vagy csak a bukaresti üzletekre vonatkozna. A kolozsvári munkügyi inspektorátushoz, melynek hatáskörébe tartozik a munkaszüneti törvény és zárórendelkezések végrehajtása, erre vonatkozólag a mai napig nem érkezett rendelet a miniszteriumtól. A kolozsvári Sfatul Negustoresc a kérdés tisztázása végett táviratilag fordult a bukaresti központhoz, ahonnan előreláthatólag még a mai nap folyamán megérkezik a válasz.

¶ **Fizetésektelen lett egy cseh textilgyár.** Prágából jelentik: Novotny Tamás és Társa batelovi textilgyár ma beszüntette fizetéseit. Párizsban 11 millió cseh koronára ruognak.

¶ **Módosítják a munkásbiztosítási törvényjavaslatot.** Bukarestből jelentik: A Nagyiparosok és Munkaadók bukaresti Szövetsége, mint ismeretes, a munkásbiztosítási törvényjavaslatot szemben ellentérvetést készített, melyet a munkügyi miniszter elé terjesztett. A miniszter kijelentette, hogy az ellenjavaslatban foglalt autonómia elvet hajlandó elfogadni és ilyen értelemben módosítani a már kész törvényjavaslatot.

¶ **Főtűtkarválasztás az aradi iparkamrában.** Aradról jelentik: Ismeretes, hogy Zima Tibor képviselő lemondott az aradi iparkamara főtűtkári állásáról. Az új főtűtkar megválasztására a kamara tegnapra közgyűlést hívott össze, amelyen négy főtűtkári jelöltet terjesztettek elő. A jelöltek közül a kereskedelmi és iparügyi miniszter fogja megválasztani a kamara főtűtkárát.

* **Megjelent az „Erdélyi Színházi Élet” karácsonyi száma.** Az „Erdélyi Színházi Élet” ez évben szenzációs számmal lép meg olvasóközönségét, amennyiben úgy illusztrációi, mint a szövegrész minden érdeklődésre méltó. A romániai nőegyesületek mozgalmáról készült fényképfelvételek Mária királyné öfelségével és Cantacuzinó hercegnővel az élén, továbbá számos eredeti fénykép a közélet és a színházak világából. Eredeti írásokat közöl Adorján Andor, Hatvany Lajos, János Andor, Janovics Jenő, Ligeti Ernő, Ben Ami, S. Nagy László, Gyóri Iléa István, Javor Béla, Incze Vilmos tollából és ezenkívül számos érdekes cikk és riport, valamint egy komplett naptármeléklet gazdagítja ezt a számot.

Timişiana

Banca de credit și economii S. A.
Secția Deviselor — Timișoara.

a legmodernebb és legponosabb óra

A lej: Zürichben
pesten —, Bécs
Kolozsvár. A

következők:
Bécs 30-50—30
pest: 227—330, Pár
41-90, Newyork 21
1053, Milánó 8-70—
Zürich. Zárlat
208-00, Newyork 5
1932-50, Milánó
pest 72-70, Belgrá
város —, Bécs
Bukarest. I
51-75, London 104
8-72, Zürich 41-8
Budapest —

Bukarest. Va
várka 51-00, lev
sterling 1055, fran
41-00, olasz líra
883, dollár 216-50
schilling 31-00, ma
6-38, belga frank 9

AZ

a magy

FTC—UTC 2:0

(1:0). Lemon

Vasárnap már
mellett benyolito
ság utolsó forduló
megfelelően a hat
FTC 2:0 arányb
szélyesebb rivális
Az MTK felforg
gyárta le az utol
Az a tény, hogy Bra
időre ismét harok
spektívát nyújt a

FTC—UTE

félény után Mics

MTK—Török

összehötöt, Molná

mérközösen. Szak

Lemondott az

péntek este tartot

az OTT mindent

következtében, ar

biába fordult a h

dását. A határoza

pesten.

A Hakoah A

a kora tavasz föl

egy anyagilag és

lászó turné lebor

hogy a Hakoah

meghívást moszk

zések lejátszására.

Hakoah Lodzban

még nem értek

*****

SZÍNHÁ

MA

A színház

Nick Carter.

teatívdramáját, a

ház szerdán este.

személyzete részve

játsszák: Bróti,

Miklóssy, Aldor,

Mihályfi, Homok

Ünapi előadás

színház nem tart

Gül Batát, Nick

második ünnepi

Dolly Neményi le

tart a színház. A

löp Szentgyörgyi.

an műsoron Poo

eres délutáni elő

autja meg a szin

Magyar

Kedd: Orlov (I

Ihász Aladá

netber, Sor

TŐZSDE

December 21-én

A lej: Zürichben 240.50, Párisban 12.45. Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac lapnya Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.50—30.60, Prága 6.40—6.42, Budapest: 227—330, Páris 8.00—8.10, Zürich 41.70—41.90, Newyork 214.50—215.50, London 1050 1053, Milánó 8.70—8.50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.30, Amsterdam 208.00, Newyork 517.12, London 2510.60, Páris 1932.50, Milánó 2088, Prága 1535.00, Budapest 72.70, Belgrád 919.00, Bukarest 240.00

Bukarest. Devizák: Páris 8.00, Berlin 61.75, London 1047, Newyork 215.00, Milánó 8.72, Zürich 41.80, Bécs 30.60, Prága 6.42, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 805, német márká 51.00, leva 1.54, török lira 116, font sterling 1055, francia frank 8.70, svájci frank 41.00, olasz lira 8.85, drachma 2.70, dinár 888, dollár 216.50, lengyel forint 27.00, csehek 81.00, magyar korona 31.00, cseh korona 6.33, belga frank 9.60, holland forint —

SPORT

Az FTC vezet a magyar bajnokságban

FTC—UTC 2:0 (1:0). MTK—Törekvés 2:1 (1:0). Lemondott az MLSz vezetősége

Vasárnap már jóval enyhébb téli időjárás mellett benyújtották le Budapestben a bajnokság utolsó fordulóját, amelyen a várakozásnak megfelelően a hatalmas formajavuláson átment FTC 2:0 arányban biztosan győzött a legveszélyesebb riválisa: a 3. helyezett UTE fölött. Az MTK felforgatott összeállításban nehezen győzte le az utolsó helyen kullogó Törekvést. Az a tény, hogy Orth egy évig nem játszhat még és hogy Braun kiújult térdágyagata hosszú időre ismét harcképtelenné tette, szomorú perspektívát nyújt a magyar bajnokságnak.

FTC—UTE 2:0 (0:0). Állandó FTC félsúlyú Micsy és Varga rugják a gólokat. MTK—Törekvés 2:1 (1:0). Nadler bal-összetűtő, Molnár jobbhalfot játszott ezen a mérkőzésen. Senkey II. és Bus a góllövők.

Lemondott az MLSz vezetősége. Az MLSz péntek este tartott vezetőségi ülésén elhatározta, az OTT mindenesetre illetéktelen beavatkozásai következtében, amely állapot megszüntetéséért hiába fordult a kormányhoz, benyújtja lemondását. A határozat hincsa feltűnést kellett Budapestben.

A Hakoah Amerikában. A bécsi Hakoah a kora tavasz folyamán Északamerikába utazik egy anyagilag és erkölcsileg egyaránt kiadósnak látszó túrára lebonyolítására. Itt említjük meg, hogy a Hakoah Szovjetországból is kapott meghívást moszkvai, pétervári és kievi mérkőzések lejátszására. A tárgyalások, amelyeket a Hakoah Lodzban lévő barátai közvetítenek, még nem értek véget.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye

Nick Carter. Bismarck rendezvényszínház színházszínházát, a Nick Cartert elvevő fel a színház színház este. Szinte az egész színház művészeti személyzete részt vesz a darabban. Vezetőszerepeket játszanak: Boróti, K. Tóth Erzsébet, Mersé, Laczkó, Miklóssy, Áldor, Kemény, Cselle, Forgács, Dési, Mikályfi, Homokay, Ibász, Izsó, Rósbély, Leővey.

Ünnepi előadások. Karácsony első estjén a színház nem tart előadást. Karácsony első napján Gal Batát, Nick Carter és Orlowot játszik. A második ünnepnapon Tatárjárás, Dolly és a Cárnyó. Dolly Neményi lesz. Vasárnap délután két előadást tart a színház. A cigány lesz az első, melyben fel lép Szentgyörgyi. A második előadásban Anónia és a másikon Poor Lilivel a címszerepben. Az ünnepes délutáni előadásokat leszállított helyárral tartja meg a színház.

Magyar Színház két műsora

Kedd: Orlow (Lengyel Irén, Neményi László, Ibász Aladár). Rendes helyárrak. Bírletzetben. Sorozat 161.)

Szerda: Nick Carter (Rapriz Napibérlet 52 sz. B Sorozat 162)

Csütörtökön nincs előadás.

Péntek d. u. fél 3 kor: Gál Baaa (Lengyel Irén fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 163)

Péntek d. u. fél 6 kor: Nick Carter (Leszállított helyárrakkal (Sorozat 164)

Péntek este háromnegyed 9-kor: Orlow (Pieter Böskével, Neményi, László és Ibász Aladár. Bírletzetben. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 165)

Szombat d. u. fél 3 kor: Tatárjárás (Mérsékelt helyárrak. Sorozat 166)

Szombat d. u. fél 6 kor: Dolly (Neményi, Ibász, Dési, Leőveyvel. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 167)

Szombat este háromnegyed 9-kor: Cárnyó (Poor Lilivel. Bírletzetben rendes helyárrakkal. Sorozat 168)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: A cigány (Szentgyörgyi fellépésével. Mérsékelt helyárrak. Sorozat 169)

Vasárnap d. u. fél 6 kor: Anónia (Poor Lilivel. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 170)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Fraskita (Karácsonyi Ili, László, Ibász, Bírletzetben. Rendes helyárrak. Sorozat 171)

Hétfő: Orlow (Lengyel Irén, Neményi, László és Ibász. Rendes helyárrak. Bírletzetben. Sorozat 172)

Kérje mindenütt a híres Horniman

angol teát

Vezérképviselőt és lerakat: Otto și Alfred Herzog, Societate Anonimă București, Pasagiul Comedia No 2.

Egy házból sem hiányozhat a

VALDA féle pastila

Ezen különféle belélegző szer, megvéd a hidegtől, nedvességtől, pörtőlés baciussóctól. Biztosítja a torok, mell és tüdő betegségek elleni hatásos kezelést.

Ezen különféle készítmény minden gyerek, felnőtt és öreg részére helyi kell hogy találjon minden ház és családban.

Vegyen még ma egy doboz.

Valda Pastillát

A doboz facsimilje

Kapható minden gyógyszeriarban és drogeriában

Csakis a H. CANONNE, Paris francia felírású doboz valódi

MECHANICA

papiripari vállalat, -- Timișoara

II., Str. Titu M. Ionescu No 1.

Ajándéka gyártmányait se-

lyem, bársony, csel,

v lamie maché

álarokban,

confeiti, ser-

serpentis, hólabda,

papirtombita, jux sephák-

tan, papirarnyokban stb.

FARSANGI CIKKEK BEN.

Csak viszontelárusítóknak.

Hölgyek figyelmébe

Állandóan raktáron tartok saját készítményű **hasfűzőket**, amelyek már 250 leitől kaphatók.

Aláírva a legújabb

soványító hasfűzőket

amely erős hölgyek részére valósgos soványító szert jelent.

Melltartók 85 leitől fellebb.

Kézimunka osztá yomban mindenféle **hoftm és gobelin** munkák kaphatók.

E. Rosenzweig, Str. Reg. Maria 6.

Forgalomba került a

Gloria tápsör

a Tordai Sörgyár Rt.

kedvelt és elismert gyártmánya.

APRÓHIRDETÉSEK

Magánjaro öntvényeket nyer en és megmunkálva szállit Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara. 1819

Száraz dada, aki gyermekgondozásban gyakorlattal bír, csecsemő mellé uri csalárhoz felételek, 20 éven felüli ényben. Étekezni Grünwald és Steiner, Piata Unirii 12. 388

Zsidó jeghalgató román órákat ad biztos sikerrel. Cim a kiadóban. 356

Ezüstfőt

a legmagasabb napi áron vásárol a Tacumul ezüstárú és ezüstközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Eladó egy hívó hangú Tóth hegedű. Cim a kiadóban.

Szikkerek csapágyak, kuplungok, transzmissio tengelyek és állító gyűrűk minden méretben. Továbbá U vasak, traverzek, vasak, gömbvasak és laposvasak minden méretben.
Kazánlemez 5 m/m-től 20 m/m vastagságig 2x2 méteres táblákban, kazánszegek, tartányok, kazánok, buleor, többféle gyártmányú **gőzszivattyúk** centrifugál, gácesővek, forrasztók, fűrőgép és 1 drb. 3 meter hosszú esztergapad, valamint mindenféle gépek és gépalkatrészek vétele és eladása.

Rosmann Testvérek

Tárgu-Mureş
Telefon-interurban 249.

Broadcasting rádió

hallgat az egész világ.

Engedéllyel együtt azonnal szállit Broadcasting erdélyi és bánati vezérképvisellete Cluj Str. Jorga 3. (Generala palota).

Gabella-jegyek Révész Ernő

rögyvnyomdájja - Marosvásárhely

Slessen a Magasin

Elysee-

be, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22. (volt Wesselényi Miklós-utca)

Ahol üzletészszerzés miatt az összes rövid és kötött árakat női, férfi és gyermek haranyát, keztűt, himzést, cipőket, kalapbásonyt, kalapbelleket és az összes raktáron levő árut, amíg a készlet tart rendkívül olcsó áron árussítjuk

Raglanok

öltönyök,

gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piata Unirii (Főter) 14

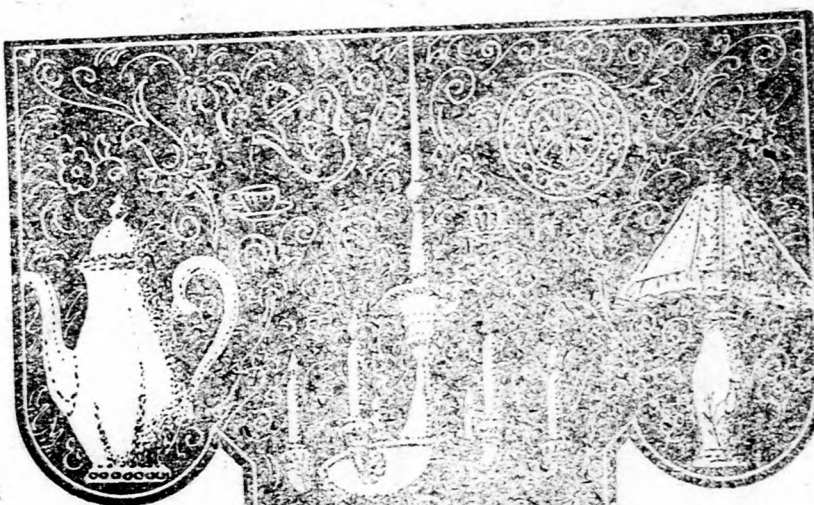
Gladys

cipőkrémnél drágább van,

de jobb nincs.

Megnyilt az új üvegudvar

Az ország látványossága!

Bokkeldi konyhafelszerelések.

Bokkeldi háztartási cikkek.

Porcellán irányárak:

- 12 szem. karlsbadi ebédlemezlet 3860
- 6 szem. karlsbadi ebédlemezlet 1590
- 6 szem. karlsbadi teáskészlet 420
- 1 pár karlsbadi teás csésze . . . 25
- 1 pár karlsbadi tehetés csésze . 18

Vendéglői és kávéházi üvegeműek

olcsóárban.

Üveg irányárak:

- 6 szem. metszett pohárkészlet 345
- Metszett vizes-pohár . . . 5'50
- Metszett borospohár . . . 4'50
- Metszett likőrös pohárka . . . 3'50
- Reistályváza . . 18

C. Reg. Ferdinand 6.

A karácsony és újév alkalmával rendkívül leszállított árak.

Magyarországi...
Közvetítő...
Közvetítő...
Közvetítő...

1925 december 23

Csak 1928-ig Mezőp

A munkáspárt visszatorátust. Az angol a

(London, december 22.) Az angol alsóházak játékosok le...
suli kérdés adott okot...
foglalkozott ugyanis...
gyalása előtt más...
rendre. Climes képvis...
tiltakozását jelentette...
ne fogjanak, amíg a...
ment a parlamentben.

Baldwin miniszter...
hogy a kormány még...
hogy részletes javaslat...
kérdésről. Egyelőre...
népszövetségi tanács...
vegye.

A miniszterelnök...
ki, amelynek folyamán...
viselők tüntetőleg...
Baldwin azonban nem...
tovább folytatta:

— Már Curzon k...
vállalt abban az irán...
az iraki határkérdés...
kötelezőnek fogadja...
minden körülmények...
jűleg meg kell nyu...
hogy Anglia köteleze...
1928-ig maradjon M...
idő letelik, új tárgya...

Az egyik képrisé...
sítást kért a mandát...
Baldwin: Ami...
huszonöt év, amíg a...
megmaradásunk ezid...
végleges, hanem ma...
hangsúlyoznom kell...
nem kötelezi Angliá...
Irakba, vagy hogy...
a megkezdett munká...
dás esetére pedig a...
szövetséget terheli.

A munkáspárt a...
amennyiben ez a pá...
nézi, hogy Anglia M...
igazgatásába vette...
ezek az időleges g...
rangeteg vagyonát...
azonban a munká...
párt semmilyen kör...
szavazni a protektor...
biztonságához szük...

A konzervatív...
sze a mossuli kérd...
London, decem...
után elfogadta a...
tését a mossuli...
kilencen szavazta...
és csak négyen...

Bukik a j...
Belgrád, dece...
lése szerint, a k...
és pénzügyi ügye...
támadtak. Az ell...
és a kormánypár...
zött megegyezés...
Pasics Radics ko...
mány bukása kü...
képen Radics bev...
elő. Lehet, hogy...
ság megszüntette